

AMICULU FAMILIEI.

FOIA BISEPTEMENARIA

PENTRU TOTE TREBUIŢIELE VIETIEI SOCIALE.

Va esi in 1/13 si 15/27 di a fie-carei lune. Pretiulu de prenumeratiune pre acestu anu e 1 fl. 50 cr. v. a.
4 franci — lei noi. A se adresá la REDACTIUNEA foiei in Gherl'a. — Szamosujvár.

Femeia.

Frumosa esti femeia, frumoasa cá unu sóre
Ce 'mparte-a sale gratii, caldura si splendóre
La tote 'n giurulu seu.

Esti sore ce lumina descépta si nutresce
Semtiri, ámoru, virtute, le tiene, le padiesce,
Midilocu tui Domnedieu!

Esti statua de marmoru ce nu-o derima brutulu,
Esti sacra inscriptiune, in care-e scrisu trecutul
Ori caruia poporu.

Esti 'nalta profetia, ce spuni cu-a ta portare
Ce sorte are 'n lume o tíera, o ginte mare,
Si ce-e in viitoriu.

Esti farmecu ce contine viéti'a sociala,
Sistemu si ordu intrens'a, poterea ei morala,
Si-unu sacru foculariu

Unu farmecu ce faci lumea marétiá prin virtute,
Si-o duci la decadintia pe cáile perdate,
Si orbeca 'nzadaru.

Oglinda ce ni-aréta ide'a domnitore,
Zenitulu si abisulu, moravuri schimbatoare,
Si pulsulu batatoriu.

Isvoru ce da viétiá, si tiene omenimea,
De unde suge sufletu, virtuti, viitorimea,
Si cugete si-amoru.

Oh fii, oh fii oglinda, curata, luminosa,
Tu, care ai in lume o rola asié frumoasa,
O lume tota 'n bratiu!

Te lupta cu virtute, cá-ci lupt'a tí-o cere
Pecatulu, vanitatea, si sarbed'a placere,
Si omulu fora satia!!

V. R. Buticescu.

Mum'a Grachiloru.

Erá placuta, juna, frumoasa si bogata,
Potea se amble 'n haine de auru imbracata:
Si totusi, *Cornell'a* ce simplu se 'mbracă!

Potea cu veselía

Trai totu pe odihna,
Cá multi ce 'n-trandavia

Placeriloru se 'nchina:

Dar' ea numai in lucru placerea si-o afía. . . .

Veniau la dens'a dómne frumosu impodobite,

Dicându: „Vedi ce margele si petre stralucite!

Ai si tu cá si aceste? chiar' adi le cumperaiu.

Ce dici tu despre ele?“

— Suntu mandre si pompóse!

Dar' totu nu-su cá si-a mele

De scumpe si frumoase. . .

Veniti, vedeti! — dicea ea cu gingasiu dulce grain.

Apoi c'unu zimbetu veselu, c'o faéia triumfala

Mergea, deschidea 'ndata o usia laterala.

In intru doi prunci mandri, doi angeri se jucáu.

Ea-i-sarutá ferbinte

Dicându: „Ét' ale mele

Frumóse ornamente

Si scumpe, dragi margele! . . .

Ori ce alte podóbe in ochii mei pretiu n'au!“

Petru Dulfu.

Discusiuni filologice și istorice magiare privitoare la Români.

I. Paulu Hunfalvy despre Cronică a lui Georg. Gabr. Sîncei.

(Continuare.)

In continuarea recensiunii și critice sale H. comite erore, punendu publicarea gramatecei rom. a lui J. Vacarescu in 1784 in locu de 1787 (Râmniculu Vâlcei) și 1788 (Vien'a); pre Tichindealu lu numesce Tikindedl, pre Georgiu Tatu „Jotu György;“ ci acestea și alte asemeni suntemu aplecati a le ascrie neatentiunei culegatoriului de tipariu, cu toate că chiaru numene proprie și ani suntu foarte delicate in materia de istoria, și in ultim'a instantia și atari erori se incarca și cadu totu in sarcin'a autorului. De episcopii romani gr. c. dein Ardélu dice, că antăiu au resiediutu la Fagarasiu, apoi de la 1736 încôce la Blasiu; pe candu in realitate resiedenti'a episcopiloru romani uniti mai unu patrariu de seclu, pana la a. 1721, remase totu la Belgradu, stravechiulu scaunu metropolitanu alu Romaniloru transilvani. Istoriei români o însêmna acést'a acuratu și esactu; fia și H. criticatoriulu atare.

Mai incolo dice, că in Blasiu nu multa dupa 1754 reformatulu Stefanu Páldi ar fi infientiatu tipografia; faptulu inse e, că in Blasiu nececandu n'a esistatu vre una tipografia a cutarui Páldi, ci depe la mediuloculu seclului trecut incepe acolo a funtiună vechi'a tipografia a metropoliei rom. de A.-Juli'a séu Belgradu, carea, precumu se respica Patimariulu séu Strascniculu tiparitu la Blasiu in 1753, „dein dilele metropolitulu Atanasiu pâna pe la 1753 se tienù invelita in marama,“ și carea judecandu pe urm'a productelor tipografice esistenti ori că a peregrinat in 1703 de la A.-Juli'a in resiedenti'a jesutiloru dein Elusiu și de aci dupa 1744 la Blasiu, ori de la A.-Juli'a dea dereptulu la Blasiu, unde de la mediuloculu seclului tr. eppulu Petru Paulu Aronu o repară; încātu dara una Páldi séu altulu si-potù castigá intr'ins'a pana de toate dilele că tipografu-culegatoriu, dara neeedecumu că proprietariu și infientatoriu alu tipografiei.¹⁾

Ajungundu H. la finea reflexiuniloru sale asupr'a epoei in carea a traitu Sîncei și a barbatiloru rom. mai renumiti depe atunce, in cari reflexiuni relatiunile Romaniloru dein principate și depreste Dúnare abia le atinge cu doue-trei vorbe, afla contradictiune strigatória intre cumu precepe și judeca faptele istorice Papiu Ilarianu și intre faptele istorice nenegabili insirate de dinsulu, candu Papiu Ilarianu caracterizarea epoei cestiunate o resume in sententi'a, că „e lueru demnu de insemnatu, cumu că Romanii celi mai asupriti, celi de sub jugulu ungurescu in Transilvani'a și Banatu și celi de sub urgisitul despotismu alu ierarchiei grecesci in Macedoni'a, produsera literatii celi mai ilustru.“ „Romanii dara n'au gemutu in Transilvani'a sub jugulu barbariloru, reflecta H., ci mai vertosu acolo si-venira in ori mai bine decâtu aiure.“ „Noi, marturimu, nu aflămu pretins'a contradictiune. Cumu că ro-

manimea dein principate chiaru și sub fatalea domnia a fanariotiloru totu mai aveá inca macaru una umbra de autonomia și esistencia natiunale, de carea inse Romanii ciscarpatini și celi dein Emu erá lipsiti, in cosecenti'a carei-a și referentiele loru sociali și alalte nemicu n'au fostu mai pucinu decâtu suridietorie: ést'a nu o va poté negá nece H. Déca totusi chiaru deintre eli se redica in acele tempuri apesatorie celi mai straluciti anteseemnani ai romanismului, la acést'a concusera cu totulu alti factori, pre cari loculu și tempulu, nu ne iérta, a-i desvoltá aici, éra in prim'a linia concurse man'a Provedentiei, carea demulte ori și intentiunile pucinu binevoitorie ale celoru potenti le întorce spre binele celoru nedereptatiti, precumu acést'a nu intr'unu casu se póte demustrá „ad oculos“ chiaru dein istori'a politica și baserecésca a natiunei romane.

Trecundu la viati'a lui Sîncei, la care petrece cev'a mai indelungu, releva denou una contradictiune. Papiu, cu provocare la Istori'a Transilvaniei scrisa de Lad. Kőváry¹⁾, intaresce, că cu finele seclului trecut in tóta Ungari'a și Trani'a nu se gasi unu singuru apostolu alu egalei indereptatiri, și că cu revolutiunea franceza numai Romanii ardeleni au simpatisatu. H. aréta, cumu Papiu s'ar fi refutandu elu insusi, candu aduce inainte conspiratiunea și sententiarea lui Martinovics și a consociloru lui cá suspecti de complicitate cu revolutiunea franceza. Nu néga inse H., că dupa mórtea lui Josefu II., dara mai atesu a lui Leopoldu II., urmá reactiunea, carea avù se o sentia in parte și Sîncei.

Mai departe na intielege H., cumu se fia fostu Sîncei contrariu alu eppului Bobu pentru innovatiuni latine intentiunate de acést'a a se introduce in baserec'a rom. candu cronicariulu nostru chiaru se aréta adictu alu baseriei latine, deórace in prefatiunea gramatecei dein 1780 citandu fabul'a despre arderea cartiloru rom. in Moldavi'a dupa conciliulu de la Florenti'a, dice că acést'a s'a facutu „cum duplici nationis damno, nimirum cum longaeva ejusdem ab ecclesia Latina scissione et cum summo linguee propriae detrimento.“²⁾ Ci noi, și cu noi depreuna și alti literati rom., intielegemu și in acestu punctu pré bine pre Sîncei. Impregiurările, intre cari a traitu natiunea rom. in evulu mediu, scaimbate in evulu celu mai nou in altele, esplica totu. In ochii lui Sîncei ceea ce atunce intre alte giurstări ar fi fostu póte bunu pentru Romani, ésta-di intre alte giurstări ar poté deveni pentru dinsi periculosu și stricatiou.

Desclinitu atinsu se semte și aréta academiculu magariu prein acea, că Papiu Ilarianu in monografi'a sa despre Sîncei sórtea vitrega și suferintiele acestui-a le infaciósiedia in parte cá efectu alu sistemii gubernementali

¹⁾ Dr. Vas. Popu. Despre tipografiile rom., Sabiu 1838; sub §. tipografia dein Blasiu.

¹⁾ Kőváry László Erdély történetei, VI. 164—167.

²⁾ G. Sîncei in prefat. gramatecei rom. dein 1780.

de atunce dusmane au pucinu amice misicãriloru natiunali rom.; cã presiedentele Societatei acad. rom. inea asiã intielese pre Ilarianu, prochiemandu in siedentia publica pre Sincãi de martiru alu romanismului, adeca de victima a Huniloru de er'a nouã; cã M. G. Obedenariu in opulu seu recente despre Romani'a, scrisu in limb'a franceze, pre care drept'acea lu intielege tóta lumea civilisata, inea aferma, cumu cã „Sincãi abiã reintorsu dein Rom'a fũ espusu la varie persecutãri, dein causa cã in Analile sale documentã derepturile Romaniloru cã ale unei natiuni libere si nedependenti, derept'ce aministratiunea unгурésca a si condamnatu opulu se se dè focului éra autoriulu se fia spendiuratu“¹⁾; cã estu-modu istoriografi'a hebeuca acést'a intortocare intentiunata o crede ea insasi si o face a se crede si de altii. H. tiene de lucru invederatu, cã numai imparechiãrile lui Sincãi cu Bobu si cu calugherii au fostu caus'a incarcerationiunei si restristeloru lui. Dara tóta lumea scie — si in acést'a lume cuprendemu si pre eruditulu academicu mag., — ce suntu episcopii si organele ecles. demulteriori in manile unoru sisteme gubernementali. Adevèrulu mai pre susu de tôte! Si istoriculu genuinu trebue se scrutedie adevèrulu nu numai pe suprafaci'a undei templamenteloru, ci demitiendu-se mai afundu; numai asiã va aflã, ce aduce in misicare si involbura acele unde? Altmentre si H. recunósce cam cu gur'a diumetate, cã reactiunea, ce contr'a mesurèloru umanitarie si poporului rom. inea multu favorabili ale lui Iosefu II. dupa mórtea acestui-a si a lui Leopoldu II. se inangurã, lovì in parte si pre Sincãi alu nostru.

Pana a nu ne desparti de acést'a parte, oserbãmu cã intre parentesì, pentru limpedirea lucrului, cã Sincãi n'a fostu neceodata canonicu in sensulu canoniciloru r. cat. au gr. cat. de adi, precumu s'ar parè a afirmã Papiu si dupa elu H.; cã-ci pre candu se tieneã Sincãi de cleru, inea nece nu esistã capitulu blasianu, redicatu abiã in 1806.²⁾ Dara fiendu cã capitele canonicali dein baseric'a apusèna si-tragu originea dein conventele calugherescei depre langa baserecele catedrali si fiendu cã basilittii dein Blasiu asisiderere aveã inea de la inceputulu loru destinatiunea de a sierbi totodata cã consiliari si ajutatori ai episcopului in afacerile diecesei, de aci Sincãi s'a potutu in intielesu mai largu chiamã canonicu, „celu mai de diosu in santire, dara alu doile in deregutoria,“ cumu dice elu insusi despre sene.

In partea a trei-a si ultima H. iea la sita dèsa idele relegiunarie si eclesiastice, sociali, natiunali, literarie si istorice ale nemortalelui nostru Sincãi, totu in ordinele monografieì Papiu-Ilariane, dandu-si silintia a combate temeliele istoriografieì rom. si pre acést'a dupa potentia a o redicã dein tietine. Cu ce succesu? Se vedemu.

Fia-ne inse permisu inainte de tôte a mai aduce unu micu specimene de aparatulu, cunoscienti'a si fidele-

¹⁾ M. G. Obédénare La Romanie économique d'après les données les plus récentes: géographie, état économique, anthropologie, avec une carte de la Romanie; Paris 1876.

²⁾ P. Maioru Istori'a baser. Rom., Bud'a 1813, pg. 235 s. u.

tatea, cu carea H. tracta pe scrietorii rom. si scrierile lor, încãtu fóra vetemare potemu dice despre elu, cã se acatia de lucrurile rom. cã orbulu de gardu. Éca Papiu Ilarianu in monografi'a sa desu amentita serie, cã „intemeiatu pe disele lui Tertulianu si Origene, autori dein secl. II., Sincãi nu fóra temeiu gandescè cumu cã intre stramosii nostri celi de Traianu portati in Daci'a, atunce inea au fostu multi crestini; éra inceputulu crestinarei Romãniloru lu-probédia la anii 174 si 319 ai Croniceì.“ Asiã P. Ilarianu; si cumule reproduce aceste-a H.? „Asiã dara Sincãi si dupa dinsulu altii, dice H., inceputulu crestinarei Romãniloru lu-punu in anii 174—319.“ Minunata traducere si reproducere! Nu, noi nu ne indestulimu numai cu una atare vechime a crestinismului intre Romãni, ést'a se o scia H.; ei procedemu a crede si afirmã susu si tare, cã Rom'a ne este léganulu precumu alu ginteì asiã si alu relegiunei, cã între colonii romani dusi in a dou'a diumatate a seclului I. in tienuturile dein derépt'a Dúnareì si de la inceputulu secl. II. încóce in celea dein stang'a séu in Daci'a traiana voru fi fostu nu pucini crestini inea de a casa dein acea Roma si Italia, unde numerulu crestiniloru éra acumu pe atunce asiã de mare, cãtu dupa apostolulu Paulu credenti'a Romaniloru se predicã si laudã in tóta lumea,¹⁾ éra sub Nerone si Domitianu se pornira si persecutiuni sangeróse contr'a lor; cã se tacemu de faptulu, cã prein secl. III. in sesi legiunile romane stã mare parte dein crestini, bunaóra legiunile imperatului Marcu Aureliu filosofulu in rébelulu portatu la a. 174 contr'a Cvadiloru.²⁾

Asiã dara mintea cea sanetósa ne dicta, ba pe temeulu fapteloru istorice nedubitate ne costringe a presupune si a crede si a sustiené, cã coloniile romane, ce plamadira ginteã romanésca de ésta-di, adusera cu sene dein Rom'a in Daci'a si primele sementie ale doctrineì evangelice. Déca apoi Sincãi prelanga acesteã se mai provóca si la testimoniele nerecusabili ale scrietoriloru dein secl. II. Tertulianu si Origene,³⁾ cari atesta a fi fostu crestinismulu pre tempulu loru latitu si in Daci'a cea pe atunce fóra indoiéla in tôte fibrele ei romana; si déca cu tôte acesteã elu si-respica convictiunea cu expresiunile eufemistece „mi se pare,“ „nu fóra temeiu gandescu“ cã între colonii romani adusi in Daci'a voru fi fostu multi crestini: celu mai pucinu dereptu lu-are H. de a ride de atari expresiuni, admisibili in istori'a a tempuri asiã departate si intunerecate, si cari caracterisédia in modu asiã de favorabile modesti'a si scrupulosetatea istoricului romanu intru a aserã ceva cã certu, facia de incumetarea nefundata a recensentului H. de a atacã si de a persiflá, dara de a nu demustrã nemica dein obiectiunile sale.

Totu asiã de ratiunabile si fundata o credemu si tienemu, desti i desplace lui H., afirmatiunea cronicariului rom., dupa carea nu Romãni au luat credenti'a lui Cri-

¹⁾ S. Paulu epist. cátra Romani.

²⁾ Baronius Annales ecclesiastici, Venetiis 1707; ad. h. ann.

³⁾ Tertullianus adv. Judæos.

stosu de la Goti séu de la Sloveni, ci Gotii și Slovenii s'au luminatu prein Români.¹⁾ Diace, asiá credemu, in natur'a lucrului, cá popóra-le barbare, ce in secele III.—VI. nevalira in imperiulu rom., se fia aflu aice crestini, și aume in prim'a linia crestini chiaru pre domnií imperiului, pre Romani, cari fecera cunoscutu numele lui Crestu acelu poporatiuni barbare; éra nu deincontra. Dara apoi nu lipsescu nece testimonie istorice. Intre altii S. Teofanu patriareculu bizantin, in legatura cu nararea victorielu lui Costantinu celu mare reportate la 319 asupr'a Gotiloru in Sarmati'a, relaté dia la a. 325, cá „pre acelu tempu multe neamuri au venitu la boté diu pentru minunile, ce se faceá de nescari preuti, cari inea depe tempulu imperatului Galienu fuse robiti de Goti, de Celte și de Galii euperii, cari atunce nevaliá asupr'a Romaniloru, éra acumu sub invingutoriulu Costantinu nenúmerati deintru dinsi scapandu la Cristosu s'au luminatu.“²⁾

„Dara e minune necredibile, ne replica H., cá Romanii se fia fostu convertitorií Slaviloru, și totusi limb'a slava se fia avutu influentia asupr'a romanéscái, ceea ce n'are parechia in tóta istori'a universale.“ N'are parechia? Cerec H. mai deamenuntulu, și de bunaséma va aflá celu pucinu analogie. Cestiunea inse e nimeritu pusa pe terimulu filologiei, pe care terimulu va trebui in analisea ultima se se decida si întrebarea despre mesur'a romanetatei poporului romanescu; ceea ce profétimulu cu conscienti'a certetudinei, cá ea se va resolu de doue-trei ori mai in favórea latinetatei vóstre, de cumu s'ar resolu cestiunea magiaretatei Magiariloru de adi. Cá-ee, astragundu de la gramati'a și sintaxea nóstra cu totulu neatinsa de strainismi, chiaru cuventele de prim'a necesitate ne suntu cea mai mare parte latina, pre candu ale Magiariloru suntu intr'una buna parte slavice (asztal, ablak, ebéd, vacsora, szalma, szilva, szerda, csütörtök, péntek scl.). Dara crestinismulu, crestinismulu intre Români? căce aice — cumu dice dical'a cam triviale rom. — ne pune H. sul'a in cóste. Afle dara H., cá si limb'a ne aréta, cumu cá mai de la întemeierea crestinatatei, adeca de la venirea nóstra in aceste tiere, amu fostu, dupa marturi'a limbei romanesci, crestini, lat. in evulu mediu chrestinus,³⁾ și nu pagani l. paganus, cari numiri nu le amu luat nece de la Goti, nece de la Greci séu Slavi, ci de la Români dein limb'a lat., in carea se afla etimulu pagus, de unde paganii se numira dupa ce scotiendu-se dein cetáti, nu se mai aflá decátu pe sate. De atunce dicemu noi domeneea nu *zupuzsi*, eruce nu *στανος* mag. kereszt, parésemi l. quadragesima nu *τεσσαρακοστή*, cu menecatura, basereca intru intielesulu romanu-crestinu, boté diu, boté diare l. baptizare, domnedieu cá Italií domenedio si cá Provincialií domne-dieu, serbatória, santu, și numele de santi si serbatori: Santa-María nu Santa-Mária, San-Pietru, San-Pauru, San-Giorgiu și San-

Juane, cari pentru vechimea loru adi se pronuncia San-Giorzu și San-Zuene. Nu suntu aceste documente destule, cá crestinatatea nu au luat-o parentii nostri nece de la Greci, nece de la Slavi și Goti? Dara fataletatea temporiloru, dorere! ne despartí de baserec'a romana si ne impreuná cu cea bizantina, inea nece cu acést'a dea dereptulu, ci mai multu prein mediulocire bulgara-serbéscá.¹⁾ Inse parintii nostri celu pucinu s'au incercatu a se apropiá de baserec'a matre romana atátu in díle betrane Romanii dein Emu sub Joanitiu pe la 1204, celi dein Moldavi'a in secl. XIV., celi dein Munteni'a sub Vladislavu pe la 1370,²⁾ cátu si in dílele mai nóue Romanii ciscarpatini pe la 1700.

Natur'a lucrului aduce mai departe cu sene, cá unde au esistatu crestini romani, acolo au trebuitu se fia esistatu si pastori sufietesci, episcopi si metropoliti romani. Intr' adevéru istori'a, cátu de maera, a secloru IV—V, ne a si pastratu numele mai multoru archierei, ce au pascutu pe acele tempuri turm'a lui Crestu in tienaturile Dacielu vechie si nóue, care turma, cumu aretaramu si vomu mai aretá, a trebuitu naturalmente se consiste pe atunce in cea mai mare parte si mai vertosu dein Români, strabunii nostri. Asiá la actele primului sinodu ecumenicu lu-aflámu suserisu cá penultimu intre 318 parinti ai sinodului, nu 308 cumu dice H., dein Daci'a traiana pe metropolitulu Teofilu alu Gotiei, cu preutulu Ufil'a, carele apoi i-a si urmatu. Numele Gotiei se nu ne impiedece nece decátu: Gotii dein patri'a loru de atunce de langa Nistru facundu dese invasiuni in Daci'a traiana, ba si in tienaturile dein derépt'a Dúnarei, scrietorii latini si bizantini numira tieretele dea stang'a Dúnarei de diosu in generale Goti'a de la celu mai vigorosu, potente si infricosiatu poporu barbaru, ce infestá imperiulu pe atunce dein partile aceste. Dein Daci'a aureliana séu nóua suserisera aetelu sinodului niceanu Protogenu alu Sardicei, adi Triaditi'a, carui s'a demandatu si aceea, cá cáte a despusu sinodulu se le anuncie si promulge basereceloru celoru dein Daci'a, Calabri'a, Dardani'a si dein tieretele vecine; Pistu alu Marcianopolei, adi Preslav'a, si Mariu alu Comesei. Unspradiiece ani mai tardíu la sinodulu dein Sardic'a ieau parte acelasi Protogenu arciepscopolu alu Sardicei; Gaudentiu dein Daci'a dein urbea Naisu, patri'a marelui Costantinu imperatu; Calvu si Vitale dein Daci'a ripoá; Calvu dein Castrulu-lui-Marte, adi Marot'a; si Vitale dein Acve, care urbe erá dea derépt'a Dúnarei nu de parte de puntea lui Traianu. Éra dupa sinodulu IV. ecumenicu, tienutu la 451 in Calcedonu, episcopií Mesiei inferióre de mai demultu, unde erá acumu in parte Daci'a nóua, adunati in sinodu adresé dia una epistola in afacerea ucideréi santului Proteriu Alesandrinénu si a sinodului calcedonénu cátra imperatulu Leone, epistola scrisa latinesce, carea apoi se traduse grecesce.³⁾ Intru atátu popo-

¹⁾ *Sincai* Cronic'a Roman., aa. 174. 319. 325. 370. 404.

²⁾ S. *Theophanes* in *Chronolog.* ad. ann. Constantini magni 20.

³⁾ *Jac. Sirmondí* opera varia, Venetiis 1728.

¹⁾ *Cipariu* Acte si fragmente, Blasiu 1855, pag. 9—10.

²⁾ *P. Maioru* Istor. baser. Rom., pag. 50 s. u.

³⁾ *Le Quien* Oriens christianus, tom. I. pag. 1217, la *P. Maioru* Istor. baser. Rom., pag. 172.

renii creștini și pastorii loră eră în acele ținuturi și timpuri romani, cătu nece imperatului bizantin nu scieă-serie altcamu decātu în limb'a loră romana-latina.

(Va urmă.)

Dr. Gregoriu Silasî.

Calea fericirei.

Noveleta.

— Unde se alina durerile?
— În mormentu.
— Candu uita omulu? . . .
— Candu scapa de viétia — — — în mormentu.
— Suntu ómeni fora scopu, suntu anîmi fora sperantia și este viétia fora placeri . . . uniculu doru li-e mórtea — mormentulu!

Priviti la cemetriu, preste care veghiaza angerulu pazei cu arípule-i nevediate și alinatóre de dureri, — ce lînisece e acolo. Locuitorii lui uita tóte suvenirile triste ale trecutului; se desfatéza în ilusiunile realizate. Nu-i conturba doruri și sperantii vane. — Fericiti suntu, cari si-dormu deja somnulu eternitatii! . . .

Si totusi ómeniloru li-e grétia de mormentu. Si pentru ce? — — — pentru că e rece, intunecosu și pentru că-i nesêmătoriu. Pentru că din elu nu este re'ntóreere — la viétia.

Dar, ace'a nu cugeta, — continuă Corneli'a în unu tonu plinu de doios'a — că lumea e atatu de frigurósa, de ti inghiatia cele mai sante semfiri, că cugetele ómeniloru suntu mai negre decatu nóptea intunecósa și ca multe anîmi suntu mai impetrite decatu stane'a pe care siedemu. . . . Nu prícepu, că mormentulu e asilulu dureriloru, e cas'a pazei, templulu lînisecei, — singur'a cale care conduce la fericire. — Ah, de ce nu potu vorbi mortii!

Se mergemu la mormentulu unui esilatu, continuă mai departe cu lîniseca-i indatinata, — și se ascultamu; nu audi nici unu suspiniu; căci si-a aflatu: patri'a. Se stamu la mormentulu unui persecutatu de sórte, nici o voce plângatória nu vomu audi. Pentru ce? — Pentru că în fine a aflatu ce pe sub sóre inzadaru a cantatu: lîniseca! — Séu se stamu la unu mormentu ornatu cu flori vescede, în care si-dórme somnulu dulce o anima insielata, — ce lînisece, ce pietate e acolo! Da, că-ci si-a ajunsu scopulu finalu, si-a aflatu idealulu, — realizarea illusiuniloru copilaresci: — fidentia!

Dar' în mormentu uita omulu tóte . . . și în mormentu afla, ce a perdatu în viétia!

Eu, nu amu altu doru, decatu a me cobori catu mai curundu în mormentu, unde anim'a-mi se 'ncete a bate, mintea a cugetá . . . éra sufletulu meu se sbóre departe — — departe; colo susu între stele, séu inea și mai departe. . . ! Acolo se se-'ntélnésca cu acelu sufletu nobilu, cu care aici pe pamentu nu s'a potutu imbratiosia. . . .

Asiá credu domnulu meu, că nu nutrescu ceva sperantii nerealisabile; și dorulu meu trebuie se se împlinésca! finí Corneli'a monologulu seriosu. Unu suspinu usioru i-a sboratu din peptu, o piétra grea i-a picatu de pe anima. Fruntea i s'a limpeditu, ochii i eráu mai lucitori — și cautá cu sete preste vervulu muntiloru, dupa sórele apunatoriu. . . Apoi deschise cartea ce o avea în mana și cetí în tonu înaltu, că și candu ar' voii a-si continuá vorbirea întrelasata:

Oh, ce departare mare
Cate riuri, cate mari,
Me despartu, de-a ta cautare,
De-ale tale desmierdari!
Inse gândulu meu se duce,
Catra tine ne 'ncetatu,
Si pe sinulu teu celu dulce
Se desmierda leganatu!

Si în adevéru, gândulu ei insotíe radiéle aurie ale sórelui apunatoriu — — ochii-i blandi rataciau în departarea nefinita, preste vervulu stâncelor, colo încatrón i sborá cugetulu. . . .

Eu siedeamu uimitu lângă Corneli'a. Ochii mei înca rataciau pe orisonulu desfatatoriu pe culmele 'nalte ale muntiloru. Ér' mintea mea se ocupá cu întrebarea: pentru ce doresce fiintia acést'a gingasia și tenera mórtea?! Candu viétia e asié de frumósa, atatu de desfatatória. . . .

În anul 187* me aflámu la renumitele bái ale lui Ercule, în Mehadi'a. Majoritatea óspetiloru erau Romani. Eu am facutu cunoscintia intima cu Domnula Paunescu din Romani'a și cu fét'a lui, cu frumós'a Cornelia. La bái cunoscintia se face usioru, — — sincera și intima.

Intr'o di de cu séra siedeamu cu Corneli'a pe înalt'a stanca ce se redica de-asupra báiței Elisabet'a în façi'a parcului și a salonului de cura.

Corneli'a erá de comunu seriósă și melancolia, — inse în acést'a dí se potea dice trista . . . și finindu-si monologulu de mai susu privia mereu preste culmile muntiloru romantici. În ochii-i frumoși luciau dóne lacrimi.

— Pentru ce esti asié de trista? ce insémna aceste dóne lacrimi în ochii-ti farmecatori. . . ? întrebaiu într'unu tardíu pe meditand'a Cornelia.

— Suntu momente Domnulu meu, — mi-réspunse ea — candu omulu face o reprivire preste trecutu și cérca a patrunde în misterele viitorului. . . Acestea momente suntu serióse, sublime și maretie, cari merita dóne-trei lacrimi. . . .

— Credu că n'ai cauza de a-ti plânge trecutul scurtu — — éra tenereti'a și frumúseti'a ti-promitu celu mai splendidu viitoriu,

— Ratacesci domnulu meu, — me intrerupse — eu sum fórte nefericita. E dreptu, că trecutul meu e scurtu, că-ci nici n'am vietuitu. . . . Si de si am avutu catev'a mominte fericite, le urmaresce o suvenire trista. O diua fatala, unu evenimentu nenorocitu, mi-a rapitu tóte pla-

cerile, mi-a inmormentatu tóte ilusiunile si sperantiele. . . Merita se le sacrificu o lacrima, si asiá nu amu alta mangaiere. . . .

— Lasa trecutul, uita suvenirile lui, — i replicaiu eu — luandu-i manile tremurátore in manile mele. Timpu ti-va vindecá ran'a si fericirea ti-va suride in viitoriu; esti tenera si frumósá, esti incantátoria draga Cornelia. Esti iubita de toti, — si eu . . . .

— Domni'a-t'a esti prea copilu, — mi respunse ea — desfacându-si manile din ale mele. Eu ti-iertu acést'a inconvenientia cá mi esti amicu, esti sinceru si me iubesci — ah, eu sciu apretiuu iubirea — eu cunoseu simpatiele sincere! Dar' trebuie se-ti marturisescu si te-oiu convinge, cumcá cáile nóstre — aspiratiunile ne diferescu. Domni'a-t'a doresei fericire. Ér' eu am abdisu de placerile vietiei. Noi nu potemu conveni numai cá amici. Si de te-i pune in lupta cu sórtea, — fatalitatea te-a zdrobi! Domni'a-ta esti la inceputulu unei cai, care eu o-am percursu; si pe care nu este re'ntórcere. . . Eu dorescu o alta cale — care se me conduce la scopu. Si acést'a e sigura! Si cá se nu nutresci alte semfiri pentru mine, decatu ale amicitiei sincere asculta unu evenimentu din scurtulu meu trecut, apoi judeca si te vei convinge despre dísele mele. — Aci Corneli'a a tacutu. Din pieptu-i sborá suspinu dupa suspinu, cá asié eu anima usiorata se póta povesti despre visele ei disparute. . .

* * *

— Eu am iubit — am iubit cu pasiune, cum numai odata se póte iubi. — Amerulu meu s'a desvoltatu de-odata cu eugetele mele, de-odata cu visele aurie ale copilariei . . . si se va stinge de-odata cu viéti'a mea. Si déca sufletulu meu va vietui si dincolo de mormentu — si atúnci voi iubi! Am iubit — si am fostu iubita; am fostu fericita; cá-ci am iubit sinceru. Amorul adevveratu, iubirea sincera se desvolta de-odata cu priceperea bunului si a frumosului, de-odata cu insusirile intelectuale, e o insusire a sufletului, o pasiune a animei; care séu ne légana in placeri, séu ne nefericesce pentru tóta viéti'a! . . . Ah, a iubi cu pasiune, cu poesia, cu tóta tari'a sufletului e ceva sublimu! Eu sciu — pentru ca am iubit . . . vorbia Corneli'a cu insufletire.

-- Amorul adevveratu nu cunósce interesulu, si nu are scopu: insusiu e scopulu finale a animei, care te'nsufletiesce, 'ti offere placeri, sperantii . . . 'ti nutresce illusiunile si te aredica din lumea reala, in regiuni mai frumóse, te transpórta in raiu — acolo de unde a ratacitu o schinteia si pe pamentu, care incaldiesce si indulcesce viéti'a ómeniloru. . . Si déca pe pamentu nu-lu pretinuescu dupa meritulu seu, se va recompensá colo susu intre stele. . . Amorul si in nenorocire are credintia — apoi credinti'a totudéun'a te mangaie. — Dar' me abatu de la obiectu, continuá mai liniscita; asculta:

— Erám copila tenera, candu m'am re'ntorsu din pensionatu, la cas'a parentiéscá. Atunci indata am convenitu cu unu teneru nobilu, cu numele Stefanescu. Elu me

adorá — si eu lu — iubiám . . . erámu fericiti! . . . Ne-am juratu amoru si credintia pâna la mormentu, si in eternitate! Apoi m'a cerutu de sócia de la parentii mei. Densii i-au refusatu cererea cá-ci 'si propuseserá se me marite dupa avutulu si betranulu boeriu Stefanescu. Densii voiá se-mi asigure fericirea, prin avere, dar' sufletulu meu doriá o fericire mai sublima, mai poetica! . . . Acést'a numai Stefanescu mi-o poté asigurá, elu me iubia ferbinte, cu sinceritatea unei animi virginalé. Intr'o dí elu mi-a dísu: Te-oiu scapá de boeriu cu ori-ce pretiu, si déca sórtea ne-a despartí pe acést'a lume, amorulu ne va uní in ce'alalta. Apoi ne-amu juratu credintia eterna. . . .

A trecutú cateva díle si Stefanescu convenindu cu boeriu pe strada, l'a palmuitu in publicu cá se-lu silésca la duelu; dar' lasiulu l'a datu in man'a legii, si fú arestatu. De atúnci nu l'am mai vediutu, cá-ci indata dupa acést'a am caletoritu in strainatate.

— M'am departatu din locul fericirei. Inse anim'a mi-a remasu fidela juramentului depusu pe altariulu primului meu amoru!

Eu m'am indepartatu, inse semtiemintele mele, eugetele mele si liniscea mea au remasu departe — departe de mine — si n'am sperantia cá in acést'a lume se mai convinu cu ele. . . nu — continuá Corneli'a lacramându — cá tatalu meu e cerbicosu in propunerea s'a, apoi Stefanescu e prostituatu inaintea luméi. Asié díce densulu!

— Sermanulu sufletu nobilu — continuá mai cu linisce si cu compatimire — elu suferé pentru mene si pentru amorulu nostru. Sperantiele nóstre su-dubie si viéti'a nostra amara. . . Acést'a intemplare trista a redicatu unu muru intre noi; dar' elu si acum me iubescé. Din prinsóre si-tramite suspinele si durerile pline de amoru in poesii ce aparú in „Steu'a Dunareii“ si pre cari numai eu le pricepu. Legatur'a spirituala existe intre noi, si acést'a ne va tiené. . . si ne va conduce in eternitate, unde ne-omu imbratosiá cu dulcétia. . . si atúnci vomu uitá nedreptatíle si suferintiele! Ah, candu va sosi acelu momentu fericitu!?

Aci Corneli'a tacú. Luá in mana notitiiele sale si in tonu inaltu ceti — séu mai bine rostí, cá-ci scié de rostu tóte poesiele lui Stefanescu:

Chiar' de a t'a iubire,
Ar' fi o amagire;
Far' sperantia oiú cantá,
Si asié te-oiú blastamá:
— Te iubescu si te adoru,
Angeru crudu, insielatoru!

— Dar' juru, continuá cu estasu — cá nu voiú fi necredintiósá nici-candu!

— Din acestea domnulu meu, mi díse cu incedere, poti vedé si intielege, cá noi numai cá amici ne potemu despartí. . . Eu iubescu fóra sperantia si mi-urescu viéti'a, éra domni'a-ta poti fi fericitu cu alt'a, cu o fintia nobila, despre care ai visatu cá pruncu — si in care cá teneru vedi unu idéalú fericitoriu. . . O stea conduceátore

ti-o aréta. Urmăresce-o că-ci fericirea adevărată numai în amoru o gasim! Iubesc-o cu ardere și cu pietate, și de ceriulu se fi mai fericitu decatu mēne! Ti-poftescu din anima sincera iubitulu meu amicu, fini străngându-mi manile.

Corneli'a a tacutu; și eu cugetămu asupr'a celor ce audisem delă ea. Priviamu la ceriulu seninu și la stelele lucitóre, — cautămu pintre ele idealulu, care mi l'a pomenitu. Intru acést'a timpulu a înaintatu. Nóptea si-a întinsu aripile alinatóre preste natura și preste creaturile ei. Erá o tacere profunđă și o linisce placută. . . Din departare se audié cantulu muziciei și se vedé luminatulu și pomposulu salonu de cura, în care lumea voiósa si-petrecea — — si-caută desfătare.

— Vedi domnulu meu — di-se Corneli'a — lumea seteósa de plăceri cum alérđa după fericire, și Dómne! pucini voru aflá-o, — pentru că nu seiu, și nu gasescu calea fericirii care se afla în adevăratulu amoru . . . . tóte cele-lalte suntu rataciri! . . .

— Dóne căi conducu la fericirea neconturbată. Pre un'a o caută multă — și o gasescu fórtē pucini, — de cé-alalta se ferescu multă și totusiú o afla cu totii. . . Cea de antaia cale e casatori'a basată pe amorulu adevăratu; éu' a dou'a cale e: mormentulu! Eu am voitu se-o cautu pe cea de antaiu, dar' fatalitatea mi-a pusu pedeci neînlaturabile; și cu anima frântă cu ochii lacramatori me întoreu la a dou'a cale, pe care pasiescu fóra siovaire și cu firm'a credințā că voiu fi fericit în alta lume — în alte regiuni, că-ci acolo me ascépta — séu me va urmă o alta anima care m'a iubit. Domni'a-t'a ai de a merge pe cea de antaia cale, și éta pentru ce ne diferescu căile; fini Corneli'a.

Aci si-a intreruptu vorbirea, — am auditu pasi apropiându-se. Erá domnulu Paunescu, care salutându-me cu prevenire, a luat de bratiu pe Corneli'a și s'au îndepărtatu. Eu am remasu singuru. . . Ah, nu! — am remasu cu cugetele mele — — am remasu cu doritululu meu idealu!

* * *

Sér'a erá incantátóre! Lun'a plútiă în linu pe bolt'a limpede a ceriului și stelele luciau cu iubire. Ventulu sioptia tainicu cu florile deschise despre amoru. . . Din muntii se audié murmurulu misteriosu a isvóreloru curgátóre, cari sioptiau dulce despre amoru. . . și poesia — sioptiau despre fericire!

Eu stămu înradacinatu pe stanca unde m'a lasatu iubit'a mea amica. Cugetele mele sburáu departe — departe în trecutululu meu, în epoc'a copilariei. . . acolo cautămu unu idealu, despre care mi-a amintitu Corneli'a.

Căile nóstre diferescu — mi-a disu ea, — domni'a-t'a alérđa după idealulu domniei tale, și fi fericitu, fi mai fericitu, decatu mēne!

Si ea a avutu dreptu!

Erám copilu melancolicu, apoi teneru seriosu, candu mi s'a ivitu în visele mele o fiintia sublímă, unu idealu poeticu, cu frunte maiestósa, cu ochi azuri, că ceriulu se-

ninu, cu peru aurii și cu o cautatură dulce. „Ai dreptu iubit'a mea amica!“ cugetămu întru mēne. . . Eu iubescu pre acestu idealu, iubescu pre acestu angeru intrupatu.

Lu-iubescu cu ardere, cu o pasiune sacra, precum iubesci tu amic'a mea!

Si acum cautandu la luna i vedu faci'a amorósa. . . în locul stelelor i vedu ochii farmecatori lucindu cu iubire. . . Ah, scumpulu meu idealu! lucesci. . . lucesci necontentitu pe orisonulu vietiei mele, până candu va sosi timpulu doritu se ne îmbratiosiamu . . . séu se dorescu si eu mormentulu?!

* * *

În alta dî m'am dusu la locul îndatinatu, unde conveniamu cu amic'a mea; nu erá acolo, și înzadaru o-am aseptatu. . . A fostu caletoritu. Ne-amu despartitu fóra a ne díce „remasu bunu și la revedere!“ Dóra vomu conveni între împregiurari mai bune, cugetămu eu, și preste câteva dîle m'am re'ntorsu și eu acasa.

De atunci a trecutú trei ani și de amic'a mea n'am auditu nimic'a. Trei ani suntu scurti, unu momentu sburatoriu, pentru cei fericiti; și trei ani suntu o eternitate pentru cei nefericiti! . . . Ce s'a petrecutu cu Corneli'a în trei ani?! . . . Cugetămu adese ori. . . I s'a deschisu calea fericirii, o-a înghititu mormentulu, despartindu-o de suferinție, și sufletulu ei nobilu sburandu la ceriuri se légâna în plăceri neconturbate. . . Séu si-a aflatu raiulu în bratiile dulci ale iubitului seu?! Cine póte găci destinele provedinției?! . . .

Eu, de trei ani, alergu după idealulu meu, că după o stea conducátóre, care în demanėti'a vietiei mele a aparutu că unu luceferu splendidu. . . Alergu, în peptu cu curagiu, în anima cu amoru. . . alergu orbisiu după elu, că-ci are se me conduce la fericire. . . Alergu, că nu cumva stéu'a fericirii se apuna, înainte de a-o îmbratiosia. Sum în crucisiulu căilor fericirii. . . pe care mi-oiu ajunge scopulu? Mi-a respunde viitoriulu! . . .

* * *

Intr'o dî frumósa de véra me preumblám pe recoritóri'a „promenada de susu“ a Brasiovului. O lume elegantă umblá în susu și în diosu. Eu me-am asediatu pe unu scaunu într'o cotitura sub unu arbore pomposu. Nu observămu lumea preumblátóre, și nu me înterésămu de toalettele elegante — nici de cochetarile seducátóre. . . erám ocupatu cu idealulu meu — — și me delectá pozit'i'a incantátóre. Ochii mei rataciau de pe maiestós'a „timpa“ preste turnurile besericiloru, preste peștritululu orasiu, pe întins'a și fructifer'a tiéra a Bârsei. Erám în starea ace'a, candu anim'a e cuprinsa de o impresiune ne esplicabila. . . candu mintea nu cugeta. . . și cugetulu nu lucréza. . . numai unu doru aparatoriu ti-se nasce în sinu. . . o aparințā ti-se ivesce pe orisonulu cugetariloru. . . care din departare te admoniaza: că nu visezi; cí te affi în lumea reală — pe pamentu!

Din multímea preumblátóre de-o-data se opresee o parechia înaintea mea și dam'a frumósa me fipsaza adên-

eu si intrebatoriu, pâna candu domnulu, de acaru bratiu se radimá me priviá cu o interesare vina.

Cautându la acést'a paruchia — si desceptându-me din meditarea-mi letargica, am trasaritu. Erá vechi'a mea amica Corneli'a cu sotiu lu ei — Stefanescu. Ochii ei luciau in iubire si fačia-i senina dovedia o fericire si indestulire.

Am statu multu timpu tacuti. O lacrima de bucuria, o amicala strângere de mana a fostu prim'a salutare la revederea nóstra — dupa unu timpu asié de indelungatu.

Dupa ce ne-amu venitu in ori, si eu m'am facutu cunoscutu cu domnulu Stefanescu — omu de caracteru si de spiritu, — ne-amu preumblatu impreuna si amu petrecutu o séra fericita, in care Corneli'a mi-a povestitu in detaiu tóte fasele vietiei s'ale, de trei ani incóce, si-mi spunea catu e de fericita. . . .

Da, amiculu meu — continuá dens'a — pâna candu eu si sotiu lu ei ascultámu cu incordare, — si adí sustienu cá inainte de acést'a cu trei ani — cá adeverat'a fericire numai prin iubire ni-o potemu câscigá; da, prin adeverat'a iubire, carei'a se-i subordinamu tóte interesele, tóte aspiratiunile vane; si se nu avemu altu scopu decatu a iubi — si a fi iubiti; cá-ci din acést'a resulta fericirea cea adeverala, care e menita pentru animele curate si pentru amorulu sinceru, si te asigurezu, cá iubirea sincera, amorulu adevratu neci candu nu ne insiéla: dovéda sum eul fini cu indestulire, cautandu blandu la iubitu lu ei sotiu, care aprobá acést'a afirmatiune a ei. Erá unu timpu — mi dise mai departe între altele, candu doriámu mórtea si éta amorulu mi-a resplatitu cu fericire inca aici pe pamentu, si acést'a e doveda viua cá amorulu nu remane nerecuperatu — déca e adevratu, sinceru, si neinteresatu!

— Se iubimu si se credemu in poterea amorului, dise dens'a cu entusiasmu.

Apoi amu trecut conversatiunea la alte cestiuni sociale; si eu admirámu inteleginti'a amicei mele.

Dupa ce am petrecutu o séra intréga in societatea lor — m'am despartitu; ducându cu mine cele mai scumpe suveniri — si patrunsu de convingerea: cá celu ce iubesce e fericitu!

A. O.

Adunarea generala a Asociatiunei transilvane.

Dilele de 4 si 5 augustu c. n. furá dile de serbatoria pentru intréga Romani'a ciscarpatina, dar' mai alesu pentru Silvani'a; cáci in aceste dile tener'a dar' multu-meritat'a Asociatiune transilvana pentru literatur'a si cultur'a poporului romanu si-a tienutu adunarea s'a generala in Simleulu-Silvaniei.

Nu sciu ce asiu avé de a regretá mai multu: ace'a déca asiu fi fostu impiedecatu a luá parte la acésta serbatoria national-literaria si acum asiu avé la in-de-mana pentru publiculu cetitoriu ala acestei foia unu reportu scrisu

de o péna mai dibace si astfelu mai demnu de acésta serbatoria marétiá, — séu ace'a ca impartasindu-me si eu in festivitátea si sublimitátea acestoru dile, insu-mi amu de a încercá descrierea celoru petrecute cu acést'a ocaziune.

Ceru dreptu ace'a benevoitori'a indulgentia a amabileloru cetitorie si a gentililoru cetitori pentru pén'a-mi nedibace; si i rogu se nu se ostenésca a cercá in acést'e orduri neci o léca de inspiratiune poetica ori fantastica, ci puru si simplu numai momentele cele mai insemnate ale caletoriei nóstre la Simleulu-Silvaniei, a primirei si petrecerei nóstre acolo, precum si o schitiare a lucrariilor adunarei generale a Asociatiunei nóstre.

Diua de 3 augustu.

Caletori'a ins'a-si ne prevestiá o buna si cordiala primire in Simleu; cá-ci dupa-ce in djori de diua furámu salutati la gar'a calei ferate dela Clusiu prin Romanii de acolo, pre la 8 óre ajungându la Ciucea, cu membrii Comitului Asociatiunei DD. George Baritiu, Const. Stezariu si Jos Hodosiu, cu fiulu seu stud. universitariu, si cu membrii Asociatiunei DD. Moldovanu si Colbasi din Blasiu, Dr. Silasi si Dr. Filipanu din Clusiu, Nicolae si Joann Negrutiu din Gherl'a, Tiurcasiu din Romani'a, Suci Petru si altii din alte parti, — furámu intempinati prin Comitulu be buna-primire DD. Andreiu Cosma, Joann Popu, Joann Serbu si Gregoriu Cardosiu in frunte cu Presidele D. Georgiu Popu, insociti de Representanti'a besericésca locale, si de DD. Josifu Vulcanu si Teodoru Rosiu, si alti membrii ai Asociatiunei ajunsi mai inainte acolo. Primirea a fostu catu mai cordiala si potu dice si frugala, cá-ci multiamita liberalitatiei Dlu Georgiu Popu preste pucinu furámu asediati la mese impodobite totu cu fripturi si beuturi. Aici ne beneventá Dlu Cosm'a, carnia noi i respunserámu prin D. Hodosiu. Preste pucinu ne inmultirámu cu D. Dr. Vui'a dela Aradu si trei Studenti dela universitatea din Vien'a, cari abia apucará a se impacá cu stomaculu flaménditu si insetatu si indata cautará a se urcá impreuna cu noi pre caretele ce ni se puserá la dispositiune. — Abia credu ca ve-ati poté inchipui o caletoria asié de frumósa cá a nóstra. Privindu ceneva cele dice carete incarcate de Romani inaintandu un'a dintr'alt'a printre piscurelele Mesesiului i se-mparé ca vede pre vitejii Curcani inaintandu printre potece spre intairile potenti ale Grivitiei. Multimea erá vesela; si veseli'a crescé cu atatu mai multu, cu catu patrundému mai spre anim'a Silvaniei; cá-ci pretutindeni vedému pre Romanasi privindu cu bucuria la „Domnii nosri!“

Ho, ho, ho! audirámu de odatu; nu in padure, cá-ci pre aici nu te intréba de sanetate in padure neci in locuri pustii unde te vede singuru, precum s'au indatenatu de a intrebá pre caletori, celi cu manee largi din pustele Ungariei, ci te intréba in mediuloculu satului la mésa intinsa si incarcata. Piedec'a ni-o aflarámu la anim'a buna si més'a bogata a Dlu Pretoru din Crasn'a Dominicu Nagy, care nu ne lasá dela cas'a s'a pâna ce ne facé a uita ca ce amu man-

catu aii demanétia. Toastele pentru Domnulu si Dóm'na casei nu lipsirã din partea nóstra, precum neci celea pentru Comitetulu si membrii Associatiunei din partea Domnie-loru s'ale.

Nu voiu se facu amentire aici de intermezo-ulu ospetariei din dung'a Mesesiului, neci de celu alu cuiului nefidelu osiei, cu atatu mai pucinu de alu ciubucului care nu voia a parasi tutunulu celu finu alu dlui pretore neci dupa indepartarea nóstra, — destulu ca noi in pace, intregi, cinstiti, sanetosi erãmu ajunsii in faci'a Simleului.

Aici ni se pregatise o surprindere la care noi cesti din Transilvani'a cari avemu frecari continue cu fratii dela Eskülö, neci nu visãmu. La marginea hotarului Simleului sub o pórtã triumfala impletita din ramuri verdi de stejariu ne acceptã primari'a si municipalitateã magiara a orasiului si a comitatului si sosindu noi ne beneventã in numele orasiului dlu primariu Carolu Farkas si in numele comitatului Dlu asses. sedr. orf. Vasiliu Popu, la cari noi respunserãmu prin DD. Baritiu si Hodosiu esprimandu-ne marea emotiune ce a produsu asupr'a nóstra acésta primire preste acceptare surprindietoria.

La capetulu orasiului ne primii music'a cu marsiulu lui Mihaiu Bravulu; totu atunci incepurã a bubui si tréscurile asiediate de-a lungulu Magurei. Multimea se indesuia din tote partile, in o mesura asié de mare incatu noi temendu-ne de óre-care eventualitate neplacuta, aflarãmu de bene a ne da diosu diu carete si asié a inaintã spre piati'a orasiului, unde sub o alta pórtã triumfala, impletita totu din ramuri verdi de stejariu si avendu de asupr'a inscriptiunea „Bene ati venitu!“ ne intempinã Comitetulu arangiatoriu in frunte cu Dlu Vicariu Alimpiu Barbuloviciu, care ne salutã si beneventã in numele orasiului si a comitatului aretandu bucuri'a cea mare ce li-a casinnatu Associatiunea transilvéna prin decisiunea de a-si intruni in acestu anu pre membrii sei in Simleulu-Silvaniei. La acestea cuvente de salutare si beneventare noi respunserãmu prin DD. Baritiu si Hodosiu multiamindu-le de onórea ce au facutu Associatiunei transilvane invitandu-o a se intruni in acestu orasiu.

Dupa acestea furãmu asiediatii pre la quartirele desemnate mai inainte, cari tote au fostu bene-alese si deplenu-multiamitorie. Nu potu se nu amentescu aici bunavoienti'a cu care toti cetatienii magiari inteligenti 'si offerirã casele lor, pentru de a se incuartirã in acelea membrii si ospetii asociatiunei; si ospitalitatea cu care primirã pre acesti'a toti acei'a cari furã fericiti de a li se desemná cate unulu-doi ori si mai multi.

Diu'a de 4 augustu.

Astadi dupa finirea serviciului divinu intr'unindu-ne cá la 500 insi in sal'a spaciósa a orasiului, Dlu Georgiu Baritiu deschise siedintiele adunarei generale de estu-anu a Associatiunei Transilvane aretandu aventulu ce a datu literaturii si industriei nationale acést'a Associatiune, su flamura carei'a ar' trebui se se intrunésca toti Romanii cá

astfeliu mana in mana cu poteri unite se redicamu natiunea romana la inalt'a s'a destinatiune. Cuventele de inalta eruditune a Dlui Baritiu precum si respunsulu plenu de emotiune adeveratu nationala a Dlui Vicariu Barbuloviciu, prin care totu odata beneventã pre membrii Comitetului si ai Associatiunei intruniti in acestu opidu, — furã primite cu entusiasmu si adese intrerupte de aplausele adunarei.

Notari ad hoc se aleserã Dr. Gr. Silasi, Josifu Vulcanu si Dr. Suciú.

Dupa ace'a se cetirã raportulu Comitetului Associatiunei despre afacerile pre anulu 1877/8 si raportulu Cassariului Associatiunei, din cari aflarãmu intre altele cumca Bibliotec'a Associatiunei s'a inmultitu in decursulu anului cu 78 opuri in 88 volume; in Cass'a Associatiunei au intratu preste anu 7062 fl. 10 cr. din cari subtragãndu-se spelele curente in suma de 4860 fl. 31 cr. cass'a areta unu crescamentu de 2201 fl. 25 cr. si asié actualminte dispune de 70725 fl. 36 cr. v. a. mai avendu inca in active o suma de 412 fl. 25 cr. si deposite in suma de 887 fl. 82 cr., la cari venu a se adauge si banii incursi cu ocasiunea acestei adunari generale in suma de 628 fl. 25 cr. v. a. Fondulu academieii administratu totu prin acést'a Associatiune au crescutu in decursulu anului trecut cu 828 fl. 70 cr. si asié actualminte dispune de 15496 fl. 42 1/2 cr. v. a.

Se aleserã apoi Comissiunile prevediute in Programulu acestei adunari generale; si anume:

1. Comissiunea de 3 membrii pentru revederea si esaminarea fundurilor si a ratiociniului pre anulu trecut 1877/8 DD. *Georgiu Filipu, Gavv. Trifu si Colbasi.*

2. Comissiunea de 3 membrii pentru incassarea de taese dela membrii vechi si insemnarea membrilor noi DD. *Aless. Popu, Vasiliu Vancai si Sim. Orosu.*

3. Comissiunea de 5 membrii pentru esaminarea bugetului pre an. 1878/9 DD. *J. M. Moldovanu, Emericu Popu, Dr. Vui'a, Ales. Leményi si J. Angyal.*

4. Comissiunea de 5 membrii pentru propuneri DD. *Teodoru Rosiu, N. F. Negrutiu, Fl. Marcusiu, Vasiliu Lesianu si Irodionu Labo.*

Dupa ace'a se ceti urmatoriulu telegramu:

Gherl'a 4 augustu 10 óre

Presidiului Associatiunei transilvane in Simleulu-Silvaniei.

Beneuventarea Domnului asupr'a lucrarilor Associatiunei nóstre. Rodurile ei benefacatore sporésca cá si cele cinci pani beneuventate de salvatorele lumei. Traésca Associatiunea!

*Administratiunea foieloru „Predicatoriulu-“
„Cartile Sateanului Romanu“ si „Amiculu Familiei.“*

Ascultarãmu apoi cu mare atentiune si cu multu interesu discursulu erudit a Dlui Dr. Gregoriu Silasi despre instituttele romane de invetiamentu din secelele XV, XVI. si XVII. si mai alesu despre universitatea din Cotnari intrerupëndulu mai adese-ori prin aplausele si aprobarile nóstre.

Dupa acesteia sedinti'a I. se inchisè, si noi mersemu la prandiulu comunu arangiatu pentru acèst'a ocasiune. Preste 200 insi — 149 barbati si 68 femei — ne impartasiramu in acestu prandiu intreruptu fórte adese-ori prin toaste si vivate. Primulu toastu 'lu inchinà Dlu Baritiu intru sanetatea si glori'a Augustei casè domnitorie. Urmarà apoi alte mai multe toaste: pentru Presidele adunarei acesteia si pentru indepartatulu Preside alu Associatiunei, precumu si pentru V. Preside si celi-alalti membri ai Comitetului Associatiunei, pentru Cleru, pentru jurisdicțiunea opidana si comitatensa, care a primitu cu atat'a ospitalitate pre membrii si ospetii Associatiunei, pentru cultur'a universalitatiei omnescei cá singurulu mediulocu de a stirpi ori-ce neintielegere dintre nationalitati, pentru buna-intielegerea intre limbi din care odraslesce cultur'a umanitatiei, pentru buna-intielegerea intre nationalitatile collocitorie care e o recerentia neincungurata a conservarei si in florirei patriei comune, pentru secsulu frumosu, care e a siesea potere ce domnesce lumea si a carei'a stapenire este asigurata prin gentileti'a si delicateti'a ei s. a. s. a.

Dupa amèdiadi facuramu o excursiune pre dung'a Magurei — avute de vinie; er' sér'a luaramu parte la balulu arangiatu cu acèst'a ocasiune de pompierii orasiului, — cari inca esiserà in diu'a precedenta in gala deplena intru intempinarea nòstra.

Diu'a de 5 augustu.

Finindu-se serviciulu divin, la 9 óre se deschise siedinti'a II. in presentia unui publicu totu atatu de numerosu cá si in diu'a precedenta. — Dupa verificarea protocolului siedintiei I. Comissiunile reportara de lucrarile lor.

Ratiociniulu s'a aflatu in deplena ordine si pentru ace'a cassariulu i s'a votatu absolutoriu.

Dela membrii vechi si noi au incursu in cass'a asociatiunei 428 fl. 25 cr. in bani gata si 200 fl. in oblegatiuni publice. S'au acceptatu propunerile de a se ajutà Reuniunea sodaliloru romani din Clusiu si Scól'a principala romana din Lapusiulu-ungurescu si de a se arangià dupa potentia espositiuni agricole si industriarie cu ocasiunea tienei adunariloru generale ale asociatiunei. S'a votatu bugetulu pre anulu 1878/9, precum urmèza: 400 fl. remuneratiunea Secretariulu I. — Redactoriu foiei „Transilvani'a," — 300 fl. remuneratiunea Secret. II., — 200 fl. rem. Cassariulu, — 60 fl. rem. Bibliotecariulu, — 100 fl. chiri'a casei pentru Comitetu, — 74 fl. 70. cr. pentru sporirea bibliotecei, — 200 fl. spese extraordinarie; apoi urmatoriele stipendie: 70 fl. student. la sc. reale, 70 fl. stud. la sc. comerciale, 400 fl. stud. de filosofia ori tehnica in afora, 240 fl. pentru 4 stipendie a 60 fl. la studenti de pedagogia, 60 fl. la stud. de agronomia, 60 fl. la unu stud. gymnasistu din cottul Dobocei, 60 fl. stip. din fond. Marinovicu, 60 fl. din fond. Gallianu, 20 fl. din fundatiunea Dimbulu, 350 fl. pentru sodali si invetiacei de meserie, 50 fl. ajutoriu Reuniunei sodaliloru romani din Clusiu, 400 fl.

pentru ajutorarea scóleloru misere, 100 fl. pentru scól'a principala romana din Lapusiulu uugurescu, 800 fl. pentru sectiunile scientifiche si subventiunea foiei asociatiunei, 180 fl. lèf'a servitoriulu cancelariei Comitetului.

Din ocasiunea stralucitei invingeri pre campulu literariu la Montpellier adunarea generala tramise urmatoriulu telegramu gratulatoriu:

Domnului *Vasile Alecsandri* Mircesti.

Associatiunea transilvana intrunita in adunarea s'a generala anuala in Simleulu Silvaniei ve aduce omagele s'ale pentru marele triumfu dela Montpellier prin care ati decoratu cu cunun'a nemorei fruntea natiunei romane.

Georgiu Baritiu, preside. *Josifu Vulcanu*, secretariu.

Se cetirà apoi urmatoriele telegrame sosite intru acestu restempu:

Siomcut'a-mare 4 augustu 3 óre.

Presidiulu Asociatiunei transilvane in Simleulu Silvaniei.

Impedecati in participare, ne restringemu la tramitearea salutariloru nòstre fratiescei, esprimandu-ne dorinti'a de succesu favorabile scopulu maretiu ce-lu are asociatiunea.

Andrei Medanu, *Nicolau Nilvanu*, *Vasiliu Dragosiu*, *Florianu Nilvanu*, *Joanu Cárceu*, *Teodoru Blaga*, *Elia Popu*, *Dr. Colceriu*.

Seghisiór'a, 5 augustu 10 óre.

Presidiulu Asociatiunei in Simleulu-Silvaniei.

Salutamu adunarea generala cu tóta caldur'a. Dorimu cá ea se lase lumina in urm'a s'a. Repetimu rogarea nòstra de anu consentiendu si la arangiarea nasei espositiuni.

Pentru Comitetulu despartimentulu 11,
Augustu Horsia.

In urm'a acesteia se hotari cá adunarea generala urmatoria se se tiena la Seghisiór'a in prim'a domineca a lunei augustu st. n. 1879.

Dupa ace'a intre espressiunile de complacere generala, facù Dlu Josifu Hodosiu una revista a scóleloru romane dela inceputulu infientiarei loru pâna in dílele nòstre, fiindu intreruptu, la mai multe pasage interesante, de aplausele adunarei.

Se alese apoi Comissiunea pentru verificarea procesulu verbalu alu siedintiei acesteia in persónele DD. Alimpiu Barbulovicu, Vasiliu Popu si Simeonu Orosu.

Si cu acesteia siedinti'a ultima a acesteia adunari generale se inchise intre aplausele si vivatele multimei, prin cuventulu Dlui Dr. Lucaci, care multiam Comitetulu si membriloru Asociatiunei pentru onorea ce o-au facutu Silvaniei prin intrunirea in Simleu a acesteia adunari generale si Presidiulu pentru intielépt'a conducere a lucrariloru acesteia adunari.

In acèst'a di Dlu Barbulovicu intrunì la mès'a s'a pre Comitetulu Asociatiunei si unu insemnatu numeru de membrii. Prandiulu fù veselu si toastele nu incetarà decâtu la sunetulu musicei care ne chiamà la balulu arangiatu de Asociatiune.

Balulu au fostu cercetatu de unu publicu atatu de nu-

merosu, încatu desî multi iubitori de dansu se retraserà in boufetu pentru de a ascultá desele toaste inchinate prin Romani si magiari, totusiu neci cuadrilulu arangiatu intre 3—4 óre spre diua nu se potú jocá decatu cu mare anevointia, — cu tote cà sal'a de dansu in alte casuri erá prea mare. Simleuanii nu-si aducu amente cá se fi mai vediutu intrunitu la unu balu unu publicu atatu de numerosu. Eráu aici romani si romane, magiari si magiare, germani si germane; si 'ti erá mai mare dragú a i vedé pre acesti'a conversandu si petrecúndu impreuna cu viciuinea cunoscuta numai in cerculu celei mai pacinice si mai fericite familie. Roman'a, Ardelean'a si Hatiegan'a inca intrunirá in mersulu loru si pre neromani si neromane. Cu privire la frumseti'a si eleganti'a participanteloru la acestu balu internationalu, mi e preste potintia a numi pre Imperatés'a, Regin'a, Principés'a Archiducés'a ori Ducés'a lui.

Balulu totu veselu si impopolatu a tîenutu pâna in dalb'a diua candu plecarámu catra casa, multiamindu Selagianiloru de bun'a primire si caldurós'a inrigire in care ni-au impartasitu. Dlu Dominicu Nagy din Crasn'a a intrunitu la ospital'a si frugal'a s'a mésa pre Comitétulu si membrii Asociatiunei si la reintórcerea acestor'a catra casa. Asemenea si Dlu Joanu Popu notariu si magistru postalu a ospetatu pre membrii Asociatiunei la cas'a s'a in Cizeriu.

Preste totu Selagienii ni-au facutu grea despartirea nóstra de catra ei, si dulce suvenirea nóstra catra densii.

La revedere pre anulu venitorú in Seghisior'a!

Niculitia.

REVISTA.

— Romanulu e unu soldatu escelentu, cá militariu tîenut'a s'a e martiala si impunatoria! dise Majestatea s'a Imperatulu-Rege alu Austro-Ungariei asistandu la manevrele militare dela Brück si vediendu cu acést'a ocaziu-ne portarea regimentulu romanu nru 63-lea.

— Poporatiunea romana a Dobrogei este nu numai cea mai culta, cea mai vivace, dar' inca si cea mai numerósa in comparatiune cu fia-care din cele alalte elemente de acolo: tatari, bulgari, circasiani, zaporojeni si greci. Prin urmare sub raportulu etnograficu, Dobrogea apartiene fora contestatiune nationalitatiei romane. Dela 1370 pâna dupa 1406 Dobrogea impreuna cu Silistri'a formá o parte intre-gitoria din posesiunile lui Mircea celu mare si a predecesoriloru sei, chiar' dupa ce Bulgari'a cadiuse dejá de multu sub jugulu otomanu. Turcii au cuceritu Dobrogea dela Romani, nu dela altu cenev'a; de unde urméza ca la casu de licuidatiune Romaniloru si numai Romaniloru trebue se se inapoieze.

— Schimbarile facute in Orientu prin tractatulu dela Berlinu — $\frac{1}{13}$ iuniu — $\frac{1}{13}$ iuliu 1878. Turci'a Europei avé o intindere de 7517 mile patrâte; intinderea ei nu mai este astadi decátu de 3,867 m. p. Populatiunea ei erá de diece milióne locuitori; astadi nu mai este decátu de $6\frac{1}{2}$ milióne. In aceste cifre nu suntu cuprinse, neci Ser-

bi'a, neci Romani'a, cari si-au dobânditu independenti'a absoluta; dar' punemu pe Rumeli'a orientale cu o intindere de 630 mile patrâte si cu o populatiune de unu milionu de locuitori din cari numai 270,000 Musulmani. — Noulu principatu alu Bulgariei are o intindere de 1,150 metri patrati si contiene 1,700,000 locuitori din care 680,000 aprópe Musulmani. — Romani'a avé inaintea resbelului 2,201 m. p. si 5,070,000 locuitori; ea are acumu 2,290 m. p., 5,110,000 locuitori. In loculu Basarabiei care nu avé decátu 150, m. p. si 134,000 locuitori, ea primesce Dobrogea care cuprinde 240 m. p. si 175,000 locuitori; dar' ea perde o populatiune romana pentru a-si anescá un'a streina. — Serbi'a avé inaintea resbelului o intindere de 873 m. p. si o populatiune de 1,267,000 locuitori, ea are astadi 993 m. p. si 1,640,000 locuitori. — Montenegrulu are astadi 158 m. p. in locu de 78; si 220,000 locuitori in locu de 170,000. Teritoriulu Bosniei si alu Hertiegovinei ocupate de Austri'a cuprinde 980 m. p. si 1,250,000 locuitori, din cari 750,000 greci ortodocsi, 120,000 catolici latini si 380,000 mahomedani. — Aneciunile regatului grecescu provédiute de Congresulu din Berlinu cuprindu in Epiru si Tesali'a aprópe 200 m. p. si 300,000 locuitori. — In Asi'a, teritoriale cascigate de Rusi'a au o intindere de 600 m. p. cu 800,000 locuitori. — Insul'a Ciprului — cascigata de Angli'a — cuprinde 173 m. p. si 150,000 locuitori.

— Romani'a se bucura de o stare materiale infortia, si pre candu mai tóte cele-alalte state au de a contrage imprumuturi insemnate pentru de a-si acoperi trebuintiele s'ale, pre atunci ea are remasitie de venite.

— In Congresulu orientalistiloru intrunindu la Florenti'a, Romani'a va fi reppresentata prin eruditulu nostru barbatu B. P. Hajdeu, carui'a spre acestu scopu i-s'au si assemnatu 2000 lei.

— Congresulu igienicu intr'unitu la Parisu a alesu pre Dr. Felix din Bucuresci de Presiedinte si pre Dr. Ciurea din Jasí V. Preside de sectiune.

— Elen'a Teodorin'a, jun'a artista romana din Romani'a, sececa mari glorie prin cantulu seu in Veneti'a. Marele teatru italianu din Madridu o-a angagiatu pentru iern'a viitória de cantarétia artista a s'a.

— Monumentulu lui Simeonu Barnutiú redicatu asupr'a mormentulu seu din comun'a-i natale Boesi'a-romana (in Silvani'a) se va desvèli cu solemnitate cuvenita in a dou'a domineca a lunei augustu anulu 1879.

— Lini'a ferata Ploiesci-Predealu (Romani'a-Transilvani'a) o-au luatú in intreprindere frâncesulu Guilloux, care a si luatú dispositiunile necesarie cá acest'a linia se se póta deschide la terminele prefiptu.

— Raportulu societatiei „Petru Maioru“ a tenerime romane din Budapest'a pre anulu 187 $\frac{7}{8}$ 'lu primiramu in dílele acestea. Este o dovéda neindoiósa despre vitalitatea acestei tenere societati.

— Flori politice. Din istoria scimu, cá crinulu Bourboniloru si vioréu'a Napoleoniloru au jocatú unu rolú mare in viéti'a politica. In tempulu mai nou florile érasí au

inceputu a avé în Franci'a însemnatatea loru politica. Bonapartistii întrebuintieza vioréu'a cá semnu de a se cunósce unii pre alții. La serbarea nationala arangiata cu ocasiunea espusetiunei de estu anu, republicanii portáu flori de grâu, la onomastic'a lui Enricu alu V-lea regalistii 'si decorará peptulu cu garófe albe. Florile de grâu, garófa si vioréu'a suntu flori politice în Franci'a.

— Unu vagonu s'a aprinsu între statiunile Archita si Asfaláu, mai în susu de Seghisiór'a (Transilvani'a) si a arsu într'ensulu diferite marfuri, tóte în pretiu de 10,000 fl. v. a.

— Dr'a Fanny Berlin din Petersburg a depusu la universitatea din Zürich în Elveti'a cu celu mai stralucitu succesu doctoratulu din scientiele juridice.

† Vilhelmin'a Lazariciu nasc. Siandru cu soci'a Dlu Prof. prep. din Dev'a Joann Lazariciu a repausatu în 7 iuliu, în 33 lea anu alu etatiei.

Gacitura de siacu.

De Eugenia Bercianu.

lu	ne	ba-	ra,	um-	prin	boi,	ri
de	Ce-a	plutu	s'a	ra-	'o	S'a	atu
strin-	mea	Se	doi,	tie	lu-	so-	Ne-a
ym-	ver-	c'a	Si-am	bi'a	vutu	sa	Joi :
cu	ga	U-	ra,	pa	ra!	fa	o
dia	plutu	noi.	Mai-	a-	ra-	nulu	Ba-
gra	nulu	mea	ca	dio	curi,	pa-	cutu
lu	Frun-	ma	Mer-	de	mai	ra	u-

Se póte deslegá dupa saritur'a calului.

Terminulu pentru deslegare e 8:20 septembrie. — Intre gácitori se va sortiá interesant'a scriere a Dni A. I. Odobescu, Motii si Curcánii."

Deslegarea Gacituri de semne din nr. 1.

Multe fete suntu pre lume,
Mandre 'n chipu, mandre la nume,
Cu amoru curatu în sênu;
Dar' nu e fêta gratiosa
Si în tóte asié frumósa
Cá si fêta de románu!

Bene o-au deslegatu: Domnele si Domnisiorele Emilia Popu n. Marcusiu, Rachil'a Aluasiu n. Farkas, Leontina S. Cristianu, Ludovic'a Haza, Victori'a Agaff'a Muntelescu, Victori'a Maxina, Elen'a Popu, Ravec'a si Anu'a Precupu; si Domnii Alesandru Popovicu, Joann Popu Sapianulu, Vasiliu Popu Masc'a, Joann Popu Reteganulu, Ioann Tivadaru, Mihailu Cerniavachi Cernescu.
În urm'a sortirei facute în 9:21 aug. premiulu scrisu l'a dobanditu Domn'a Emilia Popu n. Marcusiu din Zelau.

„AMICULU FAMILIEI.“

Va esi la 1/13 si 15/27-a di a fie-carei lune, în numeri cate de 1-1½ còla, formatu cuartu mare.

Va publicá articuli sociali, poesie, novele, romanuri, suveniru de calatoria s. a.

Va tractá cestiuni literarie si scientifice, cu deosebita reflectiune fiendu la cerentiele vietiei practice.

Va petrece cu atentiune vietia sociala a Romanilor de pretutindena, precum si a celoru alalte poporatiuni din patria si streinatate

Prin umoru dulce si satira alésa, va nisui a face câte una óra placuta familiei strivite de grigiele vietiei.

Preste totu va nisui a întinde tuturoru individiloru din familia una petrecere nobila si instructiva.

Pretulu de prenumeratiune pâna la finea anulu e 1 fl. 50 cr., pentru Romanu si streinatate: 4 fraaci — lel noi. Collectantiloru dámu dela 5 esemplare solvite — unulu gratis.

Articlii originali, la cererea auctorului, se remuneréza a mesuratu materiei si estensiunei loru.

Prenumerantii „Amicului Familiei.“

Domnulu Dem S. Popilianu prof. în Craiova, Dlu Elia Popu instit. norm. în Siomeut'a M., Societatea de lectura romana Chiorena, Dlu Basiliu Bud'a scriet. în Siomeut'a M., Dlu Jeremia Ratiu not. opid. în Siomeut'a M., Dlu Georgiu Miculu prim. opid. în Siomeut'a M., Dlu Theodoru Chisiu not. cere. în Ceoltu, Dlu Jacobu Marcu not. cere. în Bercheso'a, Dlu Joann Avramu not. cerc. în Silimegiu, Dlu Demetriu Indre not. cerc. în Buciumi, Dlu Stefanu Dragosiu parochu în Fintensiula mare, Dlu Nicolau Nilvanu advocatu în Siomeut'a M., Dlu Andreiu Medanu advocatu în Siomeut'a M., Dlu Joann Popu culegatoriu-tipografu în Gherla, Dlu Josifu Chisiu scriet. în Orascia, Dlu Demetriu Fekete cantore-invetiatoriu norm. în Beiusiu, Dlu Nicolau Oprea în Deva, Dlu Dr. Avramu Tincu adv. în Orascia, Dlu Vasiliu Grozavu cancelistu trib. r. în Clusiu, Dlu Stefanu Alecsa ped. în Aradu, Domnisiora Elena Piposiu în Clusiu, Dlu Clemente Lupsiu parochu în N-Rodna, Dlu Jaanu Criste ppu în Rusu, Dlu Joann Goldiniu profes. în Aradu, Dlu Vasiliu Porutiu telegrafistu în Clusiu, On. Comitetu alu scoleloru granitiare din regim. rom. I. în Sabiu, Dlu Teodoru Petianu tutoru orf. în Nagylak, Dlu Dimitrie Olariu juratu com. în Nagylak, Dlu Danilu Napoianu ppu în Biesadu, Dlu Joann Danu parochu în Zernesti, Domnisiora Antonella Novacu în Belintiu, Domnisiora Victoria Maxinu în Temisiora, Dlu Simeonu Cavaleru Balintu ppu în Rosi'a-Abrudului. — Voru urmá.

POSTA REDACTIUNEI.

— Doritorii de a avé foia nòstra suntu rogati a se aboná fora de amenare; cá-ci numerulu 3 nu se va tramite decatú la abonati; si netiparindu esemplaria întrecatorie, abonantiloru mai tardii nu le vomu poté servi cu esemplaria complete.

— P. V., V. R., T. G., A. N., E. J. si alții. Multiamirile nòstre pentru complimentele si urarile D.Vostre!

— La ea. Déca ti e draga, lasá-te de siaga!

— Mandra, mandra de departe! Las' s'o punemu la o parte, — séu se o damu focului, cum te-a datu ea dorulu.

— Raportulu despre Adunarea generala a Asociatiunei transilvane ocupându locu mai multu decatú precalculá Redactiunea; partea umoristica-satirica si pedagogica-dactica amu fostu siliti a o trece pre altu numeru. — Editiunea.

LIBRARIA LUI J. STEIN ÎN CLUSIU

are în depositu urmatoriale scrieri romane:

Amoru si dincolo de momentu. Novela de Penson du Terrail, traducere de N. F. Negrutiu. Pretiulu e 30 cr. v. a.

Colecta de Recepte din economia, industria, comerciu si chemia pentru economi, industriasi, meseriasi si comercianti de Gr. T. Miculescu. Editoru N. F. Negrutiu. Cuprinde 453 recepte. Pretiulu e 50 cr. v. a.

Gramatec'a limbéi magiare pentru clasile gimnasiali inferiori, precum si pentru privati de Octaviu Baritiu. Editiunea III. Pretiulu e 1 fl. v. a.

Dictionariu ungurescu-romanescu compusu de Georgie Baritiu. Pretiulu e 3 fl. 20 cr v. a.

Dictionariu portativu magiaru-romanu pentru scóle si privati de Octaviu Baritiu. Pretiulu e 1 fl. v. a.

Politica conducatoriloru natiunei romane din Transilvani'a în cei din urma cinci ani scrisa de unu Romanu. Pretiulu e 25 cr. v. a.

Proprietaru, Editoru si Redactoru respundietorin: **Niculae F. Negrutiu.**

Imprimari'a lui Joann Stein în Clusiu.